

Na osnovu člana 88. stav 5. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

PRAVILNIK

O ORGANIZACIJI I BLIŽIM USLOVIMA PROSTORA, MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME I STRUČNOG KADRA, KOJE TREBAJU ISPUNJAVATI CENTRI ZA MENTALNO ZDRAVLJE U ZAJEDNICI, KAO I EDUKACIJI IZ OBLASTI ZLOUPOTREBE PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se način organizovanja centra za mentalno zdravlje u zajednici (u daljnjem tekstu: Centar), minimalni uslovi prostora, medicinsko-tehničke opreme, stručnog kadra koje treba ispunjavati, kao i djelokrug rada, te plan i program, način provođenja i trajanja edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci.

Član 2.

Zajednica iz člana 1. ovog pravilnika predstavlja oblik udruživanja ljudi unutar nekog određenog prostora, čiji pojedinci stupaju u različite socijalne interakcije, okupljajući se oko zajedničkih vrijednosti, potreba, interesa i problema, razvijajući osjećanje pripadnosti i identifikacije sa zajednicom i preduzimaju organizovane akcije u cilju zadovoljavanja ličnih i zajedničkih potreba.

Član 3.

Centar obavlja promociju mentalnog zdravlja i prevenciju mentalnih poremećaja, liječenje i rehabilitaciju mentalno oboljelih osoba, prevenciju invaliditeta i rehabilitaciju, te brigu i pomoć onesposobljenih, kao i druge poslove u skladu sa članom 88. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10).

Član 4.

Centar može pružati usluge izvan programa obaveznog zdravstvenog osiguranja, a koje su u njegovom djelokrugu rada, školama, poslodavcima, organima unutrašnjih poslova, sudovima, tužilaštvima, agencijama i sl.

Usluge iz stava 1. ovog člana se realizuju ugovaranjem putem doma zdravlja sa navedenim subjektima.

Član 5.

Centar podstiče zajednicu u zaštiti ljudskih prava osoba sa mentalnim problemima i poremećajima ponašanja, te potiče i podržava korisnička udruženja i druge nevladine organizacije u njihovom radu.

II. ORGANIZOVANJE I NAČIN RADA CENTRA ZA MENTALNO ZDRAVLJE

Član 6.

Centar, kao dio doma zdravlja, organizuje rad u skladu sa potrebama zajednice.

U provedbi stava 1. ovog člana, Centar je dužan osigurati dostupnu, kvalitetnu, efikasnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu pacijentima.

Zdravstvena zaštita iz stava 2. ovog člana provodi se kroz definisane planove i programe putem individualnih i grupnih tretmana u zajednici, odnosno u prostorijama Centra, a u cilju njihovog zadržavanja u porodičnoj i socijalnoj sredini, odnosno u prevenciji hospitalizacije pacijenta.

Član 7.

Pacijentom iz člana 6. ovog pravilnika smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili usluga u cilju očuvanja i

unapređenja zdravlja, sprečavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije, saglasno Zakonu o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10).

Član 8.

Centar održava kontinuiranu vezu sa zdravstvenim ustanovama na svim nivoima zdravstvene zaštite, razmjenom informacija i uspostavljanjem jedinstvenog sistema upućivanja pacijenata sa primarnog na druge nivoe zdravstvene zaštite, u skladu sa članom 109. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Centar, na osnovu pisanih protokola o saradnji, kontinuirano saraduje i sa drugim službama i subjektima u zajednici sa ciljem rješavanja aktuelnih problema vezanih za pacijente.

Član 9.

Centar izrađuje interne pisane procedure i to:

- Procedura za zbrinjavanje urgentnih stanja u psihijatriji;
- Procedura o poštovanju prava pacijenata pri uključivanju u dijagnostičke i terapijske procedure u Centru;
- Procedura o postupku sa pacijentima koji odbijaju određeni tretman ili ne poštuju prethodno dogovoreni plan za medikamentozni ili psihosocijalni tretman;
- Procedura o postupku upućivanja pacijenta na hospitalni tretman;
- Procedura o postupanju s forenzičkim pacijentima koji su od strane suda upućeni prema Centru, kao i s forenzičkim pacijentima nakon hospitalnog tretmana u postupku uključivanja u zajednicu;
- Procedura o tretiranju zdravstvenih informacija pacijenata;
- Procedura prihvatanja i rješavanja žalbi pacijenata ili njihovih zakonskih staratelja;
- Procedura o primanju i uzvraćanju telefonskih poziva pacijenata ili njihovih zakonskih staratelja;
- Procedura o kućnim i drugim planiranim posjetama;
- Procedura o istraživačkim projektima i osiguranju saglasnosti pacijenata ili njihovih zakonskih staratelja za učešće u istraživačkim projektima;
- Procedura o kontroli infekcija;
- Procedura o čišćenju, dezinfekciji i dekontaminaciji površina;
- Procedura o zabrani pušenja u prostorijama Centra, i
- druge procedure saglasno djelokrugu rada i potrebama Centra.

Član 10.

Centar je dužan sačiniti godišnji plan rada sa planom monitoringa i evaluacije, koji je sastavni dio godišnjeg plana doma zdravlja.

Godišnji plan rada upućuje se nadležnom zavodu za javno zdravstvo u cilju koordinacije aktivnosti.

III. SANITARNO-TEHNIČKI I HIGIJENSKI USLOVI

Član 11.

Objekat Centra treba udovoljavati opštim sanitarno-tehničkim i higijenskim uslovima:

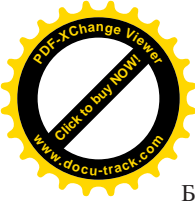
- treba biti izgrađen od čvrstog materijala,
- treba biti smješten na pristupačnom terenu, sa osiguranim prilazom za osobe sa invaliditetom,
- ne smije biti izložen onečišćenju i buci iznad dopuštenih vrijednosti,
- treba imati trajno riješeno pitanje izvora zagrijavanja i udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima.

Objekat Centra treba udovoljavati svim propisanim komunalnim i sanitarnim uslovima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih i drugih otpadnih voda, električnog dovoda, priključaka i plinovodnih, te drugih instalacija, kao i protivpožarne zaštite.

Centar treba imati obezbijedene telekomunikacijske veze i uređaje, uz obavezan pristup internetu.

Prostorije Centra udovoljavaju sljedećem:

- trebaju biti zračne i izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti,

- u prostoriji sa nedovoljnim prozračivanjem potrebno je obezbijediti umjetnu ventilaciju,
- trebaju imati dnevno svjetlo,
- podovi prostorija trebaju biti izvedeni na način da se mogu brzo i lako čistiti, održavati i dezinfikovati.

IV. USLOVI PROSTORA

Član 12.

Centar, u pravilu, treba da je smješten na lokaciji koja je dostupna korisnicima sa područja zajednice kojoj puža usluge.

Prostorije Centra trebaju osigurati udobnost, sigurnost i diskreciju pacijentima.

Član 13.

Centar treba imati prostor površine minimalno 150 m², koji se sastoji od sljedećeg:

- administrativni (prijemni) pult sa kartotekom,
- prostor za psihijatra,
- prostor za intervencije,
- prostor za rad psihologa,
- prostor za rad socijalnog radnika,
- prostor za grupnu i radnu terapiju,
- sanitarni čvor za pacijente, odvojeno po spolovima,
- sanitarni čvor za osoblje, odvojeno po spolovima,
- garderobu za pacijente,
- garderobu za osoblje,
- priručnu kuhinju sa neophodnom opremom i aparatima.

Prostorija za pregled pacijenta, sanitarni čvor za pacijente i sanitarni čvor za osoblje trebaju imati umivaonik sa toplom i hladnom vodom i tekućim sapunom, te ručnicima za jednokratnu upotrebu, odnosno sušilom za ruke.

Prostori iz stava 1. ovog člana trebaju biti odgovarajuće veličine, u skladu sa vrstom i obimom usluga koje Centar pruža.

V. USLOVI MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME

Član 14.

Administrativni pult sa kartotekom treba biti opremljen sa metalnim ormarom s ključem za lične zdravstvene kartone pacijenata, radnim stolom, stolicom, i telefonom.

Član 15.

Prostor za rad psihijatra treba biti opremljen sa: ležajem za pregled pacijenta, stolicom za pregled pacijenta, radnim stolom i stolicom za doktora, stetoskopom, tlakomjerom, zglobnim reflektorom, korpom za otpatke, oftalmoskopom-mini, neurološkim čekićem, akustičnim viljuškom, posudom za špatule, špatulama, ljekarskom torbom, tablicama za ispitivanje oštrine vida.

Član 16.

Prostor za intervencije treba biti opremljen sa: ležajem za intervencije, stalkom za infuzije, ormarom za instrumente i lijekove, stolicom za instrumente, posudom za instrumente, suhim sterilizatorom, negatoskopom, otoskopom, toplomjerom, rukavicama za jednokratnu upotrebu, špricama i iglama za jednokratnu upotrebu, kompresivnim zavojem, zavojnim materijalom, sredstvima za imobilizaciju, kompletom orofaringealnih tubusa, ambu balonom sa maskama, čeličnom posudom za kisik najmanjeg volumena 3 lit. sa pripadajućom opremom, kompletom za terapiju anafilaktičkog šoka (adrenalin, antihistaminici, aminofilin, kortiko-steroidi), torbom za medicinsku sestru/tehničara, plastičnom posudom za medicinski otpad, posudom za ostali otpad.

Prostor za intervenciju treba imati metalnu kasu, odnosno sef za opojna sredstva, koji trebaju biti zaključani i osigurani od prisustva neovlašćenih osoba, a u skladu sa propisima o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga.

Član 17.

Prostor za psihologa i socijalnog radnika treba biti opremljen sa kancelarijskim namještajem i opremom.

Pored kancelarijske opreme iz stava 1. ovog člana, prostor za psihologa treba imati osnovne testove za rad psihologa, i to:

- psihološki instrumentarij za procjenu intelektualnih sposobnosti, pojedinih kognitivnih funkcija i psiho-neurološku procjenu;
- testove i tehnike za procjenu psihomotornog razvoja;
- psihološki inventar i testove za procjenu ličnosti;
- projektivne tehnike.

Član 18.

Prostor za grupnu terapiju treba imati sljedeće:

- audio-video opremu,
- materijal za kreativne i rekreativne aktivnosti,
- diktafon,
- namještaj.

Član 19.

Ukoliko Centar pruža usluge djeci, opremi treba dodati razne igračke, slikovnice, slagalice i slične materijale.

Član 20.

Ukoliko Centar pruža usluge prevencije i liječenja bolesti ovisnosti, treba imati:

- skrining testove za otkrivanje psihoaktivnih supstanci u urinu i pljuvački, i
- skrining testove za hepatitis B i C, kao i HIV.

Član 21.

Za potrebe rada na terenu Centar treba imati automobil.

VI. USLOVI KADRA I DJELOKRUG RADA

Član 22.

Centar u pogledu kadra treba imati najmanje jedan multidisciplinarni tim (u daljnjem tekstu: Tim), koji čine:

- 1 specijalista neuropsihijatar/psihijatar
- 2 diplomirana psihologa
- 1 diplomirani socijalni radnik
- 1 diplomirana medicinska sestra/tehničar
- 2 medicinske sestre/tehničari SSS
- 1 radni terapeut.

Tim iz stava 1. ovog člana podrazumijeva tim u organizacijskom smislu, a ne u smislu propisa o standardima i normativima zdravstvene zaštite.

Svaki član Tima dužan je obavljati poslove u skladu sa svojim stepenom stručne spreme, zvanja i opisom posla.

Svaki član Tima u svom radu djeluje kao ravnopravan član Tima i podržava timski rad.

Svaki član Tima u svom radu je dužan raditi u skladu s propisima iz oblasti zdravstva, međunarodnim instrumentima i drugim pozitivnim propisima o zaštiti ljudskih prava, kao i etičkim kodeksom struke, uz poštovanje integriteta i dostojanstva ličnosti pacijenta.

Član 23.

Poslovi i zadaci svakog člana Tima iz člana 22. ovog pravilnika su da:

- promovise i štiti mentalno zdravlje pojedinca, porodice, grupe i zajednice,
- provodi postupke liječenja,
- uči pacijenta da prepozna rane znakove bolesti, na vrijeme potraži pomoć i razumije svoje stanje,
- pomaže u procesu socijalizacije i resocijalizacije, odnosno sticanju znanja, vještina, motiva i stavova potrebnih za izvršenje sadašnjih i budućih uloga u društvu,
- obavlja kućne i druge planirane posjete u zajednici,
- planira, organizuje, rukovodi i provodi psihosocijalnu rehabilitaciju, pacijenata, uključujući i forenzičke pacijente koji su od strane suda upućeni prema Centru, kao i forenzičke pacijente nakon hospitalnog tretmana u postupku uključenja u zajednicu,
- pruža savjetodavne usluge pacijentima,
- provodi psihoedukaciju,
- provodi socioterapijske aktivnosti u Centru i u zajednici (individualna i grupna socioterapija),
- pomaže u rješavanju kriznih situacija,

- učestvuje u ranoj detekciji poremećaja u rastu i razvoju djece,
- vodi zakonom propisanu medicinsku evidenciju i dokumentaciju,
- sudjeluje u istraživanjima i primjenjuje rezultate istraživanja,
- sudjeluje u evaluaciji i praćenju rada Centra.

Član 24.

Centar, u skladu sa internim aktima doma zdravlja, treba imati imenovanog voditelja Tima (u daljnjem tekstu: Voditelj).

Voditelj treba da ima organizacijske vještine i odgovarajuće stručne kvalifikacije.

Član 25.

Dužnosti i odgovornosti Voditelja iz člana 24. ovog pravilnika su sljedeće:

- rukovođenje i koordinacija radom Tima,
- organizovanje rada Centra,
- razvijanje pozitivne radne atmosfere, motivisanje uposlenika i briga o dobrim interpersonalnim odnosima,
- uspostavljanje i održavanje veze sa službama primarne zdravstvene zaštite, kao i sa zdravstvenim ustanovama sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, uključujući psihijatrijske bolnice i klinike, odnosno i forenzičke odjele,
- uspostavljanje i održavanje veze sa drugim službama u zajednici koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja u zajednici,
- izrada godišnjeg plana stručnog usavršavanja članova Tima u saradnji sa ostalim članovima Tima,
- uspostavljanje i održavanje stalne komunikacije u zajednici, posebno sa zdravstvenim savjetom u zajednici lokalne samouprave, iz člana 65. Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/10), s lokalnim opštinskim službama, organizacijama i udruženjima, grupama za samopomoć, volonterskim organizacijama i drugim institucijama,
- monitoring i evaluacija rada Centra i izvještavanje o radu Centra,
- izrada godišnjeg plana rada u saradnji s drugim članovima Tima.

Član 26.

Specijalista neuropsihijatar/psihijatar, pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, odgovoran je za provođenje multidisciplinarnog biološkog, psihološkog i socijalnog tretmana.

Specijalista neuropsihijatar/psihijatar posebno je odgovoran za:

- dijagnostiku i planiranje tretmana za liječenje mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja,
- pravilno provođenje psihofarmakološke terapije, uz vođenje naročite pažnje o individualnom doziranju i dužini tretmana, sporednim efektima i komplikacijama psihijatrijskog tretmana,
- obavljanje psihijatrijske ekspertize,
- pružanje konsultativnih usluga i davanje mišljenja na poziv drugih službi,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 27.

Psiholog, pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- psihodijagnostičke procjene,
- izradu i provođenje plana psihološkog tretmana,
- procjenu toka i evaluaciju tretmana,
- psihološko savjetovanje,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 28.

Socijalni radnik, pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, posebno je odgovoran za:

- uzimanje socijalne anamneze sa ekspertizom,
- izradu plana aktivnosti iz domena socijalnog rada,
- pružanje odgovarajuće pomoći u rješavanju pitanja i problema koji su od bitnog interesa za pacijenta i izvan su domena medicinskog i psihološkog tretmana,
- pružanje adekvatne stručne pomoći pacijentima čije socijalno stanje zahtijeva naročitu brigu i pomoć društvene zajednice, kao što su nezaposleni, osobe u stanju onesposobljenosti, djeca bez roditeljskog staranja, samohrani roditelji, stare i iznemogle osobe,
- rad na uklanjanju različitih socijalnih čimilaca koji u porodici i široj društvenoj zajednici mogu imati negativan uticaj na uspješan tretman pacijenta,
- uspostavljanje permanentne saradnje sa različitim službama i institucijama socijalne zaštite, obrazovnim i ustanovama od javnog značaja, te različitim nevladinim organizacijama u zajednici u kojoj djeluje Centar,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- organizovanje rekreativnih aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih vještina pacijenta,
- razvijanje i poticanje volonterskog rada u zajednici koji je u uskoj vezi sa socijalnom zaštitom i socijalnom politikom državnog sektora,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 29.

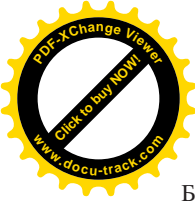
Diplomirana medicinska sestra/tehničar, pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, posebno je odgovorna za:

- ostvarivanje prvog kontakta sa pacijentom i uzimanje potrebnih podataka,
- procjenjivanje potreba pacijenta kroz razgovor i poticanje povjerenja,
- organizaciju i rukovođenje poslovima njege pacijenata,
- nadzor nad primjenom plana sestriinske njege,
- brigu za pacijenta koji doživljava akutnu mentalnu patnju ili koji se nalazi u fazi pogoršanja hronične duševne bolesti,
- nadziranje redovne i ispravne primjene lijekova, uključujući injekcionu terapiju,
- vođenje evidencije o ordiniranoj terapiji, intervencijama i dijagnostici,
- brigu o higijensko-dijetetskom režimu pacijenta,
- brigu o nabavci potrebnog materijala, lijekova i dr.,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- organizovanje rekreativnih aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih vještina pacijenta,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 30.

Medicinska sestra/tehničar, pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, posebno je odgovorna za:

- učešće u provođenju plana sestriinske njege,
- pružanje podrške pacijentima i njihovim porodicama u cilju poboljšanja kvalitete života,
- brigu za pacijente koji doživljavaju akutnu mentalnu patnju ili koji imaju trajnu duševnu bolest,
- procjenjivanje pacijenta kroz razgovor o njegovim problemima i najboljem načinu oporavka,
- razvijanje odnosa povjerenja s pacijentima,
- nadziranje redovne i ispravne primjene lijekova, uključujući injekcionu terapiju,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- organizovanje rekreativnih aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih vještina pacijenta,
- brigu o higijensko-dijetetskom režimu pacijenta,
- obavljanje kućnih posjeta,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 31.

Radni terapeut potiče i razvija sposobnost samostalnog funkcionisanja pacijenta.

Pored poslova i zadataka iz člana 23. ovog pravilnika, radni terapeut je posebno odgovoran za:

- izradu plana aktivnosti iz domena radne terapije za individualni i grupni tretman,
- obavljanje tehničkih priprema, kao što su selekcija aktivnosti, određivanje radnog mjesta, izbor materijala, alata i pribora,
- obavljanje motivacionih razgovora sa pacijentom,
- utvrđivanje terapijskog prostora i prilagođavanje opreme s ciljem postizanja što većeg stepena funkcionalnosti i racionalnog korištenja preostalih životnih vještina,
- opserviranje, praćenje i registrovanje uspješnosti terapijskog tretmana, stava i ponašanja pacijenta iz svog domena,
- procjenjivanje aktivnosti svakodnevnog života pacijenta koje su povezane sa njegovim trenutnim mentalnim stanjem,
- poticanje pacijenta da aktivno sudjeluje u društvenim i kulturnim događajima, a u skladu sa njegovim afinitetima,
- organizovanje rekreativnih aktivnosti s ciljem razvijanja socijalnih vještina pacijenta,
- obavljanje drugih poslova u skladu sa svojom profesijom i potrebama Centra.

Član 32.

Članovi Tima iz člana 22. ovog pravilnika imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvaliteta zdravstvene zaštite u oblasti mentalnog zdravlja.

Stručno usavršavanje iz stava 1. ovog člana obuhvata posebne oblike usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje savremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, kojima se osigurava i unapređuje kvalitet zdravstvene zaštite u oblasti mentalnog zdravlja, a u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Plan stručnog usavršavanja, svake kalendarske godine, Centar predlaže domu zdravlja, u skladu sa svojom djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

VII. EDUKACIJA IZ OBLASTI ZLOUPOTREBE PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI

Član 33.

Članovi Tima iz člana 22. ovog pravilnika trebaju imati edukaciju iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci (u daljem tekstu: edukacija).

Psihoaktivna supstanca, u smislu stava 1. ovog člana je svaka supstanca biljnog ili sintetičkog porijekla koja, kada se unese u organizam, može da mijenja jednu ili više njegovih funkcija i da nakon ponavljane upotrebe dovede do stvaranja psihičke i/ili fizičke ovisnosti.

Tokom edukacije, polaznici se upoznaju sa osnovama iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, principima timskog rada u tretmanu ovisnika, kao i praktičnim terapijskim postupcima koji se koriste u postupku odvikavanja od psihoaktivnih supstanci.

Plan edukacije iz stava 1. ovog člana sastavni je dio ovog pravilnika (Prilog 1.).

Provođenje edukacije odobrava se rješenjem doma zdravlja, koji upućuje članove Tima na edukaciju.

VIII. NAČIN OBAVLJANJA EDUKACIJE

Član 34.

Edukacija se obavlja u zdravstvenim ustanovama za bolesti ovisnosti osnovanim u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar) posebnim rješenjem utvrđuje koje zdravstvene ustanove u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) ispunjavaju uslove za obavljanje edukacije u skladu

sa ovim pravilnikom (u daljnjem tekstu: ovlaštena zdravstvena ustanova).

Edukacija iz člana 33. ovog pravilnika traje ukupno 40 sati, od toga 10 sati teoretskog dijela i 30 sati praktičnog rada.

Edukacija se obavlja u redovnom radnom vremenu.

Član 35.

Teoretski dio edukacije obavlja se u prostorijama ovlaštene zdravstvene ustanove koja ispunjava sljedeće uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, i to da ima:

- najmanje jednu prostoriju za održavanje nastave, koja ispunjava higijensko-tehničke uslove namijenjene za učionice,
- sanitarni čvor odvojeno po spolovima u blizini prostorija za nastavu,
- prikladan namještaj u učionici,
- stručni kadar za održavanje teoretske nastave po tematskim cjelinama utvrđenog plana edukacije,
- potrebnu opremu i nastavna pomagala neophodna za održavanje teoretske nastave.

Praktični dio edukacije obavlja se u okviru odgovarajućih organizacijskih jedinica ovlaštene zdravstvene ustanove, a saglasno Planu edukacije utvrđenom ovim pravilnikom.

Voditelja edukacije imenuje ovlaštena zdravstvena ustanova, i to iz reda specijalista neuropsihijatrije/psihijatrije sa najmanje pet godina iskustva u radu sa ovisnicima.

IX. NAČIN PROVJERE ZNANJA, SASTAV ISPITNE KOMISIJE, RAD ISPITNE KOMISIJE I IZDAVANJE UVJERENJA O USPJEŠNO ZAVRŠENOJ PROVJERI ZNANJA

Član 36.

Provjeru znanja obavlja Ispitna komisija koja se sastoji od tri člana i to: neuropsihijatar/psihijatar, diplomirani psiholog, diplomirani socijalni radnik ili diplomirana medicinska sestra/tehničar sa najmanje pet godina iskustva u radu sa ovisnicima.

Ispitna komisija iz stava 1. ovog člana imenuje se na period od dvije godine.

Članove Ispitne komisije imenuje federalni ministar na prijedlog ovlaštene zdravstvene ustanove.

Rješenjem o imenovanju Ispitne komisije određuje se predsjednik.

Administrativne poslove Ispitne komisije obavlja sekretar, koji se imenovanjem o imenovanju Ispitne komisije.

Predsjedniku, članovima i sekretaru Ispitne komisije pripada pravo na naknadu.

Član 37.

Provjeru znanja organizuje ovlaštena zdravstvena ustanova.

Provjeri znanja može pristupiti samo polaznik edukacije koji je redovno pohađao nastavu iz teoretskog i praktičnog dijela.

Član 38.

Provjera znanja vrši se pismeno.

Na provjeri znanja polaznici edukacije moraju prezentirati jedan seminarski rad iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci uz saglasnost voditelja edukacije.

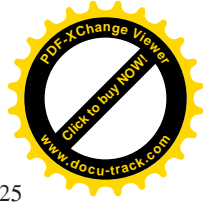
Član 39.

Provjeri znanja može se pristupiti najviše dva puta, s tim da između provjera znanja mora proći najmanje mjesec dana.

U slučaju da polaznik edukacije i nakon druge provjere znanja ne zadovolji, upućuje se na ponovno pohađanje edukacije.

Član 40.

Ovlaštena zdravstvena ustanova koja organizuje provjeru znanja dužna je, najkasnije u roku od sedam dana od dana obavljene provjere znanja, Federalnom ministarstvu zdravstva dostaviti izvještaj o obavljenoj edukaciji i uvjerenje o uspješno položenom ispitu (u daljnjem tekstu: uvjerenje) sa potpisom predsjednika Ispitne komisije.

Polazniku edukacije koji je uspješno završio provjeru znanja iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, federalni ministar izdaje uvjerenje iz stava 1. ovog člana.

Uvjerenje potpisuju federalni ministar i predsjednik Ispitne komisije iz člana 36. stav 4. ovog pravilnika.

Sadržaj i izgled uvjerenja sastavni je dio ovog pravilnika (Prilog 2).

Član 41.

Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja posebnim rješenjem utvrđuje ovlaštena zdravstvena ustanova.

Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja snosi dom zdravlja koji je uputio polaznike na edukaciju saglasno odredbama ovog pravilnika.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 42.

Članu Tima koji je edukaciju iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci obavio u Federaciji, odnosno u Bosni i Hercegovini, kao i u inostranstvu, a prije stupanja na snagu ovog pravilnika, može se priznati plan obavljene edukacije, kao i uspješno završena provjera znanja.

Član 43.

Priznavanje edukacije i završne provjere znanja iz člana 42. ovog pravilnika, vrši federalni ministar, na osnovu podnijetog dokumentovanog zahtjeva.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, prilaže se:

- odgovarajuća diploma o završenoj visokoj, višoj, odnosno srednjoj stručnoj spemi. Ako je diploma izdata u inostranstvu, uz ovjerenu diplomu dostavlja se i nostrifikacija diplome, odnosno svjedočanstva, i
- plan obavljene edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci ovjeren od strane organa koji ga je

donio, a ako je u pitanju plan i program iz inostranstva, prevod istog sa ovjerom ovlaštenog prevodioca.

Član 44.

Na osnovu podnijetog zahtjeva po provedenom postupku, federalni ministar donosi rješenje.

Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor saglasno Zakonu o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

Član 45.

Dom zdravlja treba osigurati provođenje kontinuirane supervizije za sve članove Tima iz člana 22. ovog pravilnika od strane licenciranih supervizora.

Supervizija iz stava 1. ovog člana je oblik podrške profesionalcima koji rade u oblasti mentalnog zdravlja u cilju zaštite njihovog mentalnog zdravlja i poboljšavanja profesionalnih kompetencija.

Član 46.

Centri za mentalnu rehabilitaciju koji obavljaju djelatnost na osnovu propisa koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovoga pravilnika, dužni su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog pravilnika, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu istog.

Član 47.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-7410/11
20. oktobra 2011. godine
Sarajevo

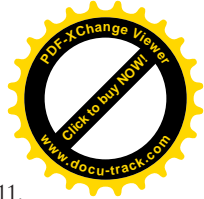
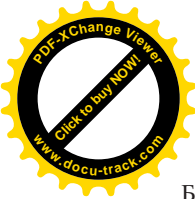
Ministar
Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, s. r.

Tabela 2. Praktični dio nastave (30h/1800 min.)

Praktični oblici rada	Trajanje u minutama po jednom obliku rada	NP/P	Dipl. psiholog	Dipl. Soc. radnik	Medicinska sestra/tehničar	Radni terapeut
Velika terapijska grupa – Terapijska zajednica za ovisnike o opijatu	90					
Velika terapijska grupa – Terapijska zajednica za ovisnike o alkoholu	90					
Timski sastanak sa jutarnjim raportom (5 dana)	30x5					
Psihoterapijska grupa sa ovisnicima o opijatu	45					
Psihoterapijska grupa sa ovisnicima o alkoholu	45					
Socioterapijska grupa sa ovisnicima o opijatu	45					
Socioterapijska grupa sa ovisnicima o alkoholu	45					
Sastanak sa članovima porodice pacijenta	45					
Sastanak sa porodicama pacijenata	75					
Edukativna grupa (psihoedukacija)	45					
Radno produktivna grupa	45					
Primjena farmakoterapije i podjela lijekova (5 dana)	15x5					
Psihijatrijski intervju (2x)	45x2					
Uzimanje socijalne anamneze (2x)	30x2					
Upoznavanje sa psihodijagnostičkim instrumentima i praktična primjena	120					
Individualni rad – list praćenje MS/T (2x)	30x2					
Intervencija MS/T u prijemnoj ambulanti (5 dana)	60x5					
Plan individualne okupacione terapije i praktična primjena	60					
Okupacioni oblici rada sa ovisnicima u toku programa odvikavanja	60					
Primjena substitucijske terapije	120					
Kontrolni pregled ovisnika u Programu supstitucije	120					
Prvi razgovor sa pacijentom u Savjetovalištu za prevenciju i liječenje ovisnosti	60					
Prvi razgovor sa pacijentom u Savjetovalištu za alkoholizam	60					
Prisustvovanje Ogljednom klubu liječenih alkoholičara (OKLA)	60					
Ukupno obavezni oblici rada		1170	930	885	1575	540
Slobodni izbor u skladu sa stručnim profilom		630	870	915	225	1260
UKUPNO				1800		

Legenda: obojena polja predstavljaju obavezni dio praktičnih oblika rada za pojedine stručne profile.

Prilog 2.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

Број: .....

Мјесто:.....

На основу члана 40. став 2. Правилника о bližim uslovima prostora, medicinsko-tehničke opreme i stručnog kadra, koje trebaju ispunjavati centri za mentalno zdravlje u zajednici, kao i edukaciji iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstanci („Службене новине Федерације БиХ“, број /), федерални министар здравства из да је:

U V J E R E N J E

o завршеној едукацији у области злоупотребе психоактивних супстанци

.....рођен-а
(презиме, очево име, име) (стручно звање)

.....
(дан, мјесец и година) (мјесто) (опћина)

.....
(држава)

након успјешно завршеног теоретског и практичног дијела едукације у области злоупотребе психоактивних супстанци за професионалце упуслене у Центрима за ментално здравље у заједници приступио/ла је дана ..... године завршној провјери знања пред Испитном комисијом Федералног министарства здравства.

Испитна комисија је оцијенила да је кандидат/кандидаткиња успјешно завршио/ла провјеру знања из едукације у области злоупотребе психоактивних супстанци, те тиме стекао/ла право да ради послове из области злоупотребе психоактивних супстанци.

**P R E D S J E D N I K
I S P I T N E K O M I S I J E**

M I N I S T A R

_____

_____

M.P